



A RÓMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BETSŐL Keddén 21. Augusztusban 1792.

A' F. Tsászárnak, és az egész Ts. Királyi Ház-
nak szerentsés megérkezésével egészlzen meg-
ujjult és meg-elevenedett *Béts.* — Nem lehet le-
árni azt az öröm innepet, és azt a' pompát, mel-
lyel fogadtatának ő Felségek a' múlt Vasárnap
pompás bé jövetelekkor. A' Városi Polgárok fegy-
verben és forma ruhában forba-álva, zászló és
minden féle muzsikák zengése között álván, így
menének ő Felségek a' Szent *István* Templomába
egész Udv. Gálával, holott a' több Isteni tisztele-
tek között el énekeltevé a' *Teged Isten Ditsérünk*,
a' Templom kerületében állott Gránátérosság 3 tü-
zet ada, mellyre a' Vár fokain ki-szerzett ágyuk-
is mind annyilzor meg szollattának. Estvére kelve
meg-va az egész Város világoztva. A' véghe-
Z z z tetlen



tellen tolyongó nép között alig lehet vala járni az uttzákon; kiknek szájok *vivat! vivat!* kiáltásokkal valának teli. — *Koktzensnak* való munka volna azokat az *Inscriptiokat* mind le-írni (és leg-alább 6 Tomusra menne in folio) mellyek itt minden felé olvastatnak vala. — A' Gróf *Friesz* és Gr. *Eszterházy* Urak házai valának leg-szebb és mesterségesebb tüzzel világosítva. 10 órakor ki jött a' F. Udvar-is ennek nézésére. A' Tsálszár és Tsálszárné borítatlan szekérben kerülték meg a' nagyobb uttzákat; kiket a' F. Palatinus, *Josyf* fő Hertzeg és Kantzellárius Gr. *Palfy* Károly Ur & Exja követnek vala egy más szekérben. Az ekkori lármás örömet le-írni nem lehet.

Az idegen Udvarok Követjeinek és Ministercinek már vólt Audentziájok. & Felségénél — a' közönséges *Audentziák* pedig ma kezdöttek — valamint az Erdély Országi *Diéta Kolosvárt.* — A' Fő Hertzeg Palatinus Kamarálsa, Hazánk kedves Fia Gr. *Eszterházy Josyf* Ur & Nga Gr. *Szeredén* Kissaszszonyt fogja élete Párjául venni.

Mélt. Gr. *Vásonkői Zichy Ferentz* Ur & Exja, ezen hónapnak 7 dikén olly nagy pompával iktatáték-bé *Veszprém* Vármegyei Fő-Ispányságába, mellyhez hasonlóról a' mostani élők közzül ezen V.megyében senki sem emlékezik. A' többek között egy néhány szomszéd V.megyebéli Urak valának itten jelen, és mind a' Papi, mind a' Gavaléri Rendből igen számosan. — Egy 100 forintos Ökröt elevenen sütöttek meg *Veszprém* Várofsán kívül, mellyet minden evett a' kinek tettett, és bort ivott rája. — Ő Exja pedig mint egy 500 Vendégjeivel üle ez nap a' terített asztal mellé, több asztalokhoz. Estvére kelve bál tartatott a' V.gye Házánál, melly meg-lévén világosítva, ez olvastatik vala rajta:

Felici. Faustoque. Ingressui.
Franciscus, Regis Francisci munere, Praeses
Noster adest, terris redditus Ille suis.
En! Tanto Patris Patriae pro munere gratos,
Ut flammas ignis, nos pius ardor agit.

A híres *Marfilia* városa béli Frantziák magokat Respublicává akarják formálni, sőt már hogy *Marfilia Respublica* legyen, ki is hirdették. — Ez egy igen népes, igen erős, és igen szélesen kiterjedet kereskedő Város a *Mediterraneum* tenger partján. — A' *Jákobinus Frantziáknak* már régen hallatik, hogy a' lett volna fel-tétele, hogy Frantzia Országának 83 Departamentomjaiból, 83 apró és egymással öfzve izövetkezett Republicákat formáljauak.

Miólta *Marfilia*ból 500 *Fæderatusok* 2 ágyuval együtt *Párisba* meg érkeztenek, olyan ifzonyuságok történnek itt, a' melyeknek még tsak olvasására is a' haja szála áll fel az embernek. Hogy többeket elő ne hordjunk, egy Német Levelet tészünk ide summáson: —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Rostába maradt



BCU Cluj / Central University Library Cluj



A' *Helvétus Gárdók* Aug. 5-dikén mind egy lábig ki-költöztek *Párisból*. Estvéli 10 órakor jött ki az egész Regement szép rendel a' Városból. A' gyanus népnek egy vastag kövér ember akadt vala szemébe ezen Seregnek közepe táján, és azonnal minden felé ezt kiáltozzák vala: — *oda vagy on a' Király, ki-vitték a' Helvetus Gárdisták!* Addig le sem tsendesedett a' lárma, míg a' Királyi kertre rohanó népnek a' Király magát meg nem mütatta.

A' *Párisból* Aug. 6-dikán indúlt Levelek szerint irtozva várták sokan Aug. 9-dikét. Ekkorra vala határozva, hogy a' rendkívül való Commissió a' népnek, *Péthion* által, a' Király le-tétele végett a' Nemzeti-gyűlés elejébe bé-adott kivánságát addig meg-visgálván, ekkor a' maga ítélet-tételét az iránt a' Nemz. Gyűlésnek adná-bé. — *Péthion* után még mások-is jötenek elő olyan jelentéssel, hogy a' nép a' Királynak le-tétettetését vakmerőképpen kívánja, sőt hogy már a' maga Királyának lenni nem is ismeri. — Párisnak vagy két külső várossa-béli nép magának a' Nemz. Gyűlés elejébe való jöhetésre Aug. 5 dikére engedelmet kért vala, oly tzéllal, hogy magát a' *Polgári Hitnek* ezen szavai aloll: *esküszöm, hogy a' Királyhoz hiv tézsek* — fel-oloztassa. De nem adatott engedelem. — Jötenek Párisnak vagy 2 külső városaiból olyan Deputátusok is a' Nemzeti-gyűlés elejébe, kik *Péthion* ellen panalzóltak, és protestáltak, hogy nem igazán tett *Péthion* az egész városi nép nevében jelentést a' N. Gyűlés előtt; mivel a' városnak nem minden részei kívánják a' Királynak le-tétettetését.



A' Nemz. Gyűlés *La Fayette*t büntelennek tanálta, és hosszú *inquisitio* után már a' vád alól egészen fel szabadította. — A' Párisi Pátrióták azt a' módit kezdték fel venni már most, hogy a' közönségesebb piatzokon 7 és 8 százanként 's ezereként ebédelnek fennálva a' szabad ég alatt. *Péthion* és az ő sorsosi az ilyen vendégségeken mindenütt jelen vagynak. Ebből könnyű által látni, honnan nyerte ez az ember a' Párisi nép előtt magának azt a' bámulásra méltó hitelt, hogy egy olyan Várost mint Páris, az órránál fogva hordozhasson. — Ezekben az utzán eső vendégségeken leg nevezetesebb az, hogy minden ember maga viszen magának ennivalót. — A' Bástilla helyén leg gyakrabban esnek a' vendégségek.

Külömb külömb féle apróság tudósítatok a' Frantzia tsata piatról. — *Straßburg* 4. Aug. — A' Frantzia Regimentekben erősen szaporodik a' nép. Alig vagyon elég idő az öszve szaladóknak megvallogatására. Közelebből 4 Semináristák is, hogy hazájok oltalmazására le tett hiteknek meg felelhesenek, a' lelki katonaságot, világival tserélék fel. Ekkor tályban jelenek meg ezek között a' *Kellermann* Táboránál egy ifju Kolonai Német-fi is *Bonból*, ki minek utánna a' maga hazájában az igen elő ítéletek ellen sokáig pennával hijában liartzolt volna, a' pennát, a' Frantzia tábornál puskával és kardal váltá fel. — Az Auszriaiak egy *Käin-tzabern* nevü mező várost, és egy kis városotskát *Lautenburgot*, 14 mértföldnyire *Straßburg*tól, minden ellent állás nélkül el foglalták. Egy *Straßburgi* Frantzia Dobos olyan próbát mutatott ennek alkalmatóságával, mély a' régi időkben is számat tett volna. Látván t. i. ez *Käin-tzabernbe* bé jöni az Auszriaiakat, kezdi verni a' *Generálmarschot*. Egy *Ultaus* neki menyén, jobb kezét ketté vágja. Akkor csak a' bal kezével kezdvén dobolni, meg nem lzűnt, még egészen meg nem ölettetett.

A' *Luxemburgi* Hertzegségbe 's nevezetesen *Arzon*, városába bé szállott *Frantzia* Sergek, minekutánna némelly helységeinkben pusztítottanak vólpa, magokat *Languy* mellé a' *La Fayette* táborába önként visszra vonták, és alig mulattanak egy napot *Luxemburgban*. Tsak a' vólt tzeljok, hogy a' Hertzegségben némü-némü fordulásokat tévén, az *Austriai* Sergeknek figyzelmetességit ez által is több felé pszthafsák.

Trier 5. Aug. — A' *Pruszszus* Király a' maga 60 ezerből álló táborával, a' *Pruszsziai* Gen. *Hohenlohetől* és a' *Braunschváigi* Hertzegtől kísértetve ezen város mellé meg érkezyén, ide egy mért földnyire szállította meg Sergeit, A' Király mindenütt a' maga katonái között *Sátorban* lakik. Az ő táborá a' *Saar* vize mellett takarodik fel-felé, és egyenesen *Lotharingidba* tzeloz, 13 mértföldnyire *Metztől*, *Saarlouis* alá. — A' *Trieri* Papi Fejedelem 12 száz főből álló Serget foglal a' *Pruszszus* Sergek mellé. — A' *Frantzia* Printzek Sergeinek egy része a' *Pruszszus* táborral nyomul elő. Ezeknek az *Emigráns* *Frantziáknak* igen nagy kedvetlenségekre vagyon, hogy nem táborozhatnak a' magok kények szerint, 's hogy a' *Pruszszus* Sergektől és *Pruszszus* Generálisoktól kell függeniek. Szüntelenül 2 *Pruszszus* Batalion, és egy *Pruszszus* Generális vezetí és kíséri őket.

Saarlouis 6. Aug. — A' *Pruszszus* Sergek tsak 3 órányira vagynak ide, és minden szempillantásban a' Városra való ütélssel rettegtek a' népet. — A' *La Fayette* Sergeinek egy része annyira közelitett a' *Klerfé* alatt lévő *Austriai* táborhoz *Namur* felé, hogy ha tsak valamellyik magát visszra nem vonja, bajos lészén az ütöközetet el-kerülni.

Az *Austriai* Gen. H. *Hohenlohe* táborából Aug. 6-dikától fogva 8-dikig történt aproságok ezek: — „A' *Mirabó* ugy nevezett *Fekete Legioja* 6-dikban a' *Bénuson* által menvén, és magát a' *Printz Condé* *Emigráns* Sergeivel egyesítvén, *Condénak* vezér-lése



lése alatt *Neustadt* felé vette útját. (Ez a' *Mirabé Légioja*, fekete Gránátéros süveges lovas Gránátérosokból, Zászlós Ulánusokból, Húszárokból, gyalog Gránátérosokból, Vadászokból, Kemény lövökből, és 250 *Volontérok*ből áll, kik a' Frantziáknak ki-költözések előtt mind Tisztek voltak. Többnyire mind fekete posztó köntöfsök vagyon kék hajtókával, és ezért neveztetnek *Fekete Legionak*.)

„ Aug. 6-dikáról 7 dikre virradó ézaka 12 óra kor a' mi táborunk *Lingenfeld* mellől fel-kerekedvén, *Landaual* által ellenben *Danheimnál* oly tzelal állapotodott-meg, hogy az ellenség táborára ráüfson. Az Elő-Serget (*Avángárdát*) vezérelte *Eszszingenen* keresztül maga H. *Hohenlohé*, *Printz Waldekkel* és Gr. *Kollonitsal* edgyütt, melly *Avángárda* 4 Svadron Húszárokból, 2 Svadr. Könnyü-lovasokból, 2 Svadr. Drágonyosokból, 1 Bat. *Dalton*, 1 *Devins*, és egy *Kródta* Batalionból állott. A' Serreg derekát Gen. *Dalton* vezérelte, melly 10 Bat. Gyalogokból, és 12 Svadr. Lovasokból állott. — A' *Kródták* leg előll állittattanak a' *Landaual* által ellenbe lévő erdő fzegeletére, a' tábor pedig *Bornheim* felé *Eszszingen* mellett nyúlt-el. Az ellenség telyefséggel nem mutatta magát *Landau* felől, a' mely felöll a' mi Sergeink az ő mozdulásait várták, hanem *Weiszenburg* és *Lautenburg* felé nyomúlt vissza. A' tsatából ez szerint semmi sem lehet, *Landaunak* ostromlásához pedig, sem idő, sem készület nem vala. Nem-is volt a' miéinknek külömben-is a' Város meg-vételére semmi tzeljok, hanem tsak az ellenséges tábort akarták felkeresni, és a' *Neustadt* felé menő utat óltalom alá venni, hogy a' mi ott meg-szállott Sergeinkkel szabad közösülések lehessen. A' fel tett tzel fokkal-is nagyobb *Landaunak* meg-vételénél. „

„ Dél után el-fogtak a' miéink 4 fegyver nélkült való *Laudau*-béli katonát a' *Helvetus Stein* Regimentből, de tsak hamar, minthogy fegyver nélkült tanáltattanak, egy *Dobos* által vissza kísértet-

sértettek. Meg-érkezvén ezek a' Frantzia Pí-
kénél, doholni kezd a' szegény Dobos a' maga
modja szertint. A' Frantziák véletlenül tüzet adnak
réá. A' Dobos 20 lövés után is el nem esvén víl-
fza jön békességgel. A' 4 Helvetus katonák pedig
a' Városba betsüllettel bé-szaladának. Meg értvén
H. *Hohenlohe* ezen történetet, egy Levelet ira ha-
ladék nélkült a' Frantzia Vezérhez, mellynek ez
a' lumnája: — „

„ Én Uram Kednek 4 katonáit tegnap, kiket
az enyimek el fogtanak vala, egy Dobos által víl-
fza kísértetem, azért; mivel nem képzelhettem,
hogy az Ur katonái ugy el alatonodtanak légyen,
hogy a' népeknek egymás között való szent-egye-
zéseiket ne esmerjék. Az Ur ugy nevezett katonái
20-szor az én Dobosomra löni nem átalották: még
sem tanálták pedig egyszer is; mellynek alkalmat-
ságával a' Helvetus katonák el-szaladának. Ebből
azt látom által Uram, hogy a' Urj Nemzeti *Hordái*
éppen nem számláltathatnak a' katonák közzé. Az
ő meg-büntetések az Urra bizom. Azonban
a' magam Sergeinek meg-parantsolom, hogy ha
az Ur tartozó elég-tételt adni nem akar, egyet is
az Ur katonái közzül el ne fogjanak, hanem aprí-
tsák le szegényeket azokat, a' kikből ki fogják néz-
ni, hogy lemmi kiméllést nem érdemlenek. „ —

„ Továbbá tudja-meg az Ur, hogy én ide azért jöt-
tem által, hogy az Ur táborával meg-verekedjem,
nem pedig, hogy az Ur erősségét ostromoljam. Er-
ről az Urat minden én mozdulásaim, és táborom-
nak minden fekvései meg győzhetig. Minthogy pe-
dig az Ur táborá, a' mi ide való közeledésünkkel,
előbb állott: tehát már most én is más *plánumhoz*
fogok nyúlni. 's a' t. — H. *Hohenlohe*, *Damheim*
8. Aug. 1792. „

Ezen tudósításából H. *Hohenlohe* által lehet
látni, mi véggel ment vólt által a' Rénus vizén. —
Damheim mellől Aug. 8 dikán reggel egész táborunk
fel-kerekedvén dél után *Neustadt* mellett szállott meg,



és 9-dikben is itt nyugodott. — *Landauba* segítségük érkezett a' Frantziáknak. — A' mi Tót Országí Sergeink-is Aug. 8-dikán által mentenek a' *Rénuson*, és *Heiligensteinnél* szállottanak meg. — *Lingensfeld* mellett a' dombokon Gen. *Ehrbach* hagyatott hátra vigyázaton 2 ágyukkal és egy kis sergetskével.

A' *Sárdinai* Sergekkel edgyesült Auszriai Sergekről azt haljuk, hogy Gen. *Strazoldó* vezérlése alatt, mozdulófélbe vagynak Frantzia Országának Déli részei ellen.

A' Pápa igen nagyon és szorgalmatosan kezd magára vigyázatni. Most két annyi katona kíséri, mint ez előtt, és még templomban lételekor-is katonák állanak Strázsát körüllette.

Aug. 8 dikán az *Orosz* Sergeknek egy része már táborba szállott vala *Varsó* mellett. Azt mondják és írják, hogy az *Orosz* Sergek egészsz *Lengyel* Országban 100-ezerre fognak szaporittatni, és csak *Varsóba* 40-ezeren szállanak-bé 100 ágyukkal edgyütt. A' Főbb *Lengyelek* még nem szüntenek meg igen sokan ki költözni.

Ama híres Báró *Trenk*, a' Némét Tudós Ujjságokban egy Tudósítást botsátott ki, melly szerint *Altonában* Ujjság íróvá lett, és élte le-írásának utolsó részét is itt világ elejbe botsátotta.

Debretzen 11. Aug. — Egy néhány elő-adárokot olvastam már ebbe az elztendőbe a' Kedves Magyar Kurir' Ujjságaiából az ide való Rf.ta Eklétia Prédikátorairól, a' Reformátusoknak ide való Collégiumáról, ennek Professzorairól, és mind ezeknek, mind a' Prédikátoroknak változásairól, melyek nagyobb részint olly híjjános, és a' dolgot nem a' maga valóságában elő adott Tudósításon épültek, hogy azon azok a' kik itt helybe csak jobban tartoznának holmit tudni, nem győznek eleget tsudálkozni. Ennen a' többek között én két kút-fejet gondolok, vagy azt, hogy a' ki ezeket innen írja, únalmas heyerései között nem
lévén



lévén egyéb dolga, a' helyett hogy vagy maga tartozó kötelessége körül foglalatoskodna, vagy az őtet éppen nem illető tárgyak körül ne fitatgatna, az Ujjságokon, uj hireken szert felett kap, és mi-hellyt valamit először hall, azt már meg lett dolognak képzeli, egy szóval, a' Magyar köz-mondás szerint tsak hallotta hogy löttek, hogy isörte-tett valami. Vagy azt gondolom, hogy az ilyen nem egészfzen igaz hireket, rolsz végből szántszándékkal írják, hogy a' mái környül-állások között Eklésiánknak Collegiumunknak, ha egyéb aránt réa nem mehetnek irigykedve rolsz nevet betsüillet költsenek, az ilyen pedig melly alá való gondolkodás legyen, a' ki az ide való dolgokat tsak némelley részben esmeri is, könnyen meg ítélheti, nem-is illik az egész Publicumot így meg tsalni, és annak valamelly részét ez által bal vélekedésbe vagy idegenségbe akarni minden fundamentom nélkül hozni. Illyen híjános tudósítás a' többek között p. o. az, hogy az ide való Collégium Curatorának a' Collégium Calsájából ezer r. forint fizetés határozódott volna meg, ez egy átallyába nem igaz; nem igaz az-is hogy T. Csotó Gergely Ur, a' ki a' Prédikátorságot jobban kedvelli a' Professágnál, azért nem jöne ide Professornak a' mini a' 60 dik Ujjságba a' 936 dik levelen említés van föllöle, mintha a' Professori fizetés meg kevesedett volna, és hogy ez után egy summába fizetnek, söt inkább most a' Professori fizetés némelley rész-be meg szaporittatván, jobb rendbe vétetett, és bizonyosabb lábra állittatott: nem igaz az-is, hogy sem T. Gál András Uram Székelyhidról, sem T. Pap János Uram Szalontáról nem akarnának ide jöni Prédikátoroknak, mert a' Reformata Eklésia T. Gál András Urat meg-hiván, egy darab ideig gondolkodásra való időt vett ugyan magának, de már jó darab ideje hogy tökéletesen ide ajánlotta magát, és ha él, az idén Sz. Mihály nap előtt még bé-is fog bizonyosan kölzönteni. T. Pap János Urat



Urat pedig soha sem is hívta Papjának az ide való Ekklessia, jóllehet közönségesen érdemes embernek tartatik.

Torda 4-dik Aug. — Igen alaton és alá való lévén, annyival-is inkább a' tömlöztre nézve éppen alkalmatlan, és nem bátorságos Torda Városának régi avatag Tanáts-háza, egy másnak építése iránt való régi szándék most már kezdődék menni tökéletességre, Város Hadnagygya, Tek. Miklós László Ur sok fáradsága és szorgalmatossága által egy oly elkezdett épülettel, mellyben két egymáson lévő sorban tett néhány házakban nem csak minden féle elé forduló közönséges alkalmatosságokra szépen elkészülendő Házak lesznek, hanem a' tömlözt úgy építettik kivált-képpen, hogy a' szegény Raboknak, fogságoknak minémiségéhez képpest különböző alkalmatosság tsináltatik: még pedig olly formán, hogy mind az ő egészségeknek megtartása, mind pedig őrizetek, tökéletes bátorságban lehessen. Az épület szép, nagy és költséges is lézzen. Az első fundamentom-kő tétetett-bé Juliusnak 5-dik napján a' Városnak Előljárói által. Melly kö ki-faragtatván, és abban egy üreg készítettván, abban helyheztetett egy emlékeztető-írás, a' Magyar Hazának és birodalomnak mostani állapotjáról, 's örvendetes környülállásairól a' Tordai Tisztviselőknek Neveikkel együtt, és e' következendő Versek-is:

Te, kezdete földben alá-szállott Résznék!

Jövendőlj szerentsés véget az Egésznek.

Mint a' magzat anyya' méhében kezdette

Lételét egy fetét rejték' közepette;

Majdon a' függőben esdeklő reményre

Tökéletes remek születik nap fényre.

Igy Te is, oh díszes alkotványnak magva,

Melly ki-vagy az első kezdetnek faragva.

Szálj bé öröm hangon meg tsendültt órában,

Természeti anyád' fetét mély gyomrában.

Fogan-

Fogantással egy olly tartós alkotványnak,
 Mellyet a' mostoha idők el-nem hánynak.
 Nevededj, emeld fel fejedet a' mélyből
 Hozz nap fényre ékes munkát a' tsekélyből.
 Egy tökéletesre siető végezet
 Örömmel köszöntse a' fundáló kezét.
 Ha sok századoknak sorján által kelvén,
 Hofzszas nyúgodalmad' ideje bé-telvén,
 A' késő Nemzetnek kö-hányó munkálsa
 Testedet valaha föld-szinre ki-álsa.
 Akkor a' melletted által-menő útas'
 Szemeinek régi bizonyyságot mütass.
 Prédikálj a' jelenvalónak el-múltat,
 Az ujj formát váltott világnak avúltat.
 Hirdesd Salamonnal, hogy a' mi vólt régen,
 Ismét tsak a' lészzen mind földön, mind égen :
 Hajdon-is vólt, a' mi későn elé-kerül,
 A' nap alatt semmi ujjság fel-nem derül.
 Oh! ki tsak egy igéd' értz-fundamentomán
 Fektetted a' földet a' semminek nyomán.
 Te vesd meg e' követ a' munka kezdetén,
 Mindenhatóságod' erőss szegeletén.
 Szenteld-meg az egész munkát e' 'Sengében,
 Hogy egy részt más végig kövessen rendében.
 Mert ha mindenható Kéz nem épít házat,
 Festékében hal-meg a' rajzolt példázat.

Gy. J.

Jelentés.

Pápa Aug. 9-dik napján. J6 Istenünk kegyelméből el-készítettem már a' harmadik Oskolai Munkátskám-at-is illy tizim-mel Phædri Fabulæ Imitationibus Hungaricis, Univerſis Grammatices, Poëſeos, et quibusdam Rhetorices Præceptis, item Lexico Latino-Hun-

Hungarico adornatæ 's a' t. Mellynek el-készítésében ezeket tselekedtem:

1.) A' Phædrus Textusát el-készítettem a' Hoogstraten, mivel e' leg-közönségesebb, ki-adása szerint: úgy mindazáltal, hogy mindenütt alól a' Noták közt, a' *Burmann* elmés Recensioját-is oda tettem, hogy kinek mint tetszik olvasni, vagy Tanítványival olvastatni, akképpen tselekedhessen. — Némelly, de tsak a' leg-szükségesebb, és a' Gyermekektől-is könnyen meg-érthető Notákat, meghagytam a' Textus alatt, — a' mik pedig ott nincsenek, azok a' Szótárba, sokkal alkalmasabb helyen Magyar Magyarázattal fognak elő adatni.

2.) Második része ezen kézbeli Könyvetskének fogja elő adni a' Magyar Követő példákat, (*Imitationes*) a' mellyek mint megannyi Stiliusok gyanánt fognak szolgálni, hogy azoknak Deákra leendő fordításával, a' Tanulók, nem tsak a' Compositióban (*Syntaxisban*) gyakoroltassanak, hanem egy-szersmind a' mi-fő tziel, a' Phædrus Stiliusához szokjanak. — Ezek után lesznek némelly Magyar Mustra-Periodusok, Levelek, 's kis Oratiótskák, azoknak megvilágosítására, a' mellyeket a' Grammatikához, a' Rhetorikából által vetünk.

3.) Harmadik része ezen Könyvetskének, az úgy nevezett Grammatica, és Syntaxis Magyarul. Az Elementáris Grammaticát ki adtam már a' *Lægiusok*: e' pedig lesz egy sokkal bővebb s tökéletesebb Tanítás, a' millyent kíván, t. i. egy Syntacticum Auditorium, a' hol *Phædrust*, *Corneliust*, 's *Ciccrót* is olvassák. — Eltem a' leg-nevezetesebb Grammaticusokkal: *Celláriusok*, *Schellerrel*, és *Bröderrel*. — Ide tettem a' Poétis reguláit is Magyarul. — Ugyan ide tettem a' Rhetoricából, a' Periodusokról, Levelek, 's kis Oratiótskák írásáról való Tudományt is, hogy Gyermekünk minél előbb a' Gondolattyaik fel-tételére, (*Conceptus*) a' mellyre az életben, oly nagy szükség van, izoktathassanak. Ugyan ide tettem a' Tropusokról való egész Tudományt is, mivel e' nélkül leg-alább én így itélek, három sort is



is alig lehet értelmesen az Auctorokból olvasni, — és tsudálom, hogy ennek tanulásával annyira elkéstek Tanulóink.

4.) Utolsó része ezen Könyvetskének lesz a' Deák - Magyar Szótár, a' mellyben, nem tsak minden Phædrusban elő-forduló szók, hanem a' nehezebb Phrasesek értelmei, 's más a' Könyv megértésére tartozó dolgok is, meg lesznek magyaráztatva. — Egy szóval, olyan Oskolai Könyvvé igyekeztem Phædrust tenni, a' mellyből mind a' Tanítók; mind a' Tanulók, minden tzellyokat, a' Deák Nyelv, értelmesen, könnyen, 's hasznosan lehető tanításában 's tanulásában elérhesék.

Kérettetnek annak okáért általunk alázatosan az Oskolák érdemes Gondviselői 's Tanítói, hogy ezen Köz-jóra tzelöző igyekezetünket elő segélleni méltoztassanak, nem ugyan Elő-fizetéssel, hanem tsak arról való Tudóllításokkal, mitsoda Oskolák 's mennyi Nyomtatványt kívánnak Tanulóik számára. A' Tudóllítást tehetik ide Pápára Zsöldos György Compactor Urhoz. A' Munka húsz árku son valamivel talám fellyül lesz: mindazáltal nem fog drágább lenni, mint az eddig kézbe forgott Hoogstrati Phædrusaink vóltak, mint egy 40 kr. Minden tizedik Nyomtatvánnyal ingyen fogunk szolgálni. Melly érdemes Tudóllításaikat ha jó idejébe velünk közleni méltoztatnak: ugy igyekezünk hogy Leopoldi Pesti vásárra a' Munka kész-is légyen, kézhez is mennyen. A' ki talám azt fogja gondolni, hogy Munkánk iránt való reménységében meg-tsallattathatik: azt ezen emberséges vóltunkról teszlük bizonyosá, hogy munkánkat, mint sem valakinek terhére légyen, a' jelentendő Nemzettzés után, jó szívvvel viszlza veszlük. — Én pedig magamat az Oskolák esmerői 's szeretői reménylett jó hajlandóságaikba ajánlom.

Márton István Pápai Profefsor,

Tudóllítás



Tudósítás.

Füskuti Landerer Mihálynál Pofonyban, Pesten és Káfsán más sok Könyvek között e' következendő ujj ki-nyomtatott Könyvek találatnak:

Máttyus (M. D.) O és Ujj Diaetetica ötödik Rész. 8. maj. 1792. — 2 for. Mind az 5 Rész 7 for.

Németh Mihály Sövényházi Plébánus a' Selyem Juhokról. 8 vo 1792. — 35 kr.

Csapó (M. D.) Ujj Füves és Virágos Kert, második nyomtatás 8 vo maj. 1792. — 1 for. 15 kr.

Orvosló Könyvetske 8-vo 1792. — 51 kr.

Takáts Adám Huszon öt Halotti Prédikáziók. I. Rész 8-vo maj. 1792. — 30 kr.

Articuli Diætales Budenses Anni 1792. — 12 krajtzár.

Articuli Diætales (Novellares omnes) ab Anno 1715. usque ad Annum 1792. — 2 for.

Détsy Antonii Historia approbata de Ortu, Progressu, Fatis, Mutationibus, Reformationibus, Ictis & Legislatoribus Jurisprudentiæ Hungariæ Pars 2 da 3-tia 4-ta. 1792. — 1 for.

Pars I ma a parte 30 xr.

Klein Ephraimi Specimen enucleationis Grammaticæ Hungaricæ in usum Juventutis scholasticæ Editio 2-da. 8vo 1792. — 30 kr.

Dugonits András Etelka Történeti. II Rész 12 képekkel 8vo maj. — 2 for.

Az arany Peretzek 8vo maj. — 1 for. 30 kr.

Sturm Kristof és *Tiede János* Istennel való Társalkodás a' reggeli és estvéli órákon az esztendőnek minden napjaira 8vo maj. II. Rész. — 4 for.

Siegvárt Klastromi Történeti. II. Rész. — 2 for.